

80-річчя члена-кореспондента НАН України І.Г. СКРИПАЛЯ

11 березня 2019 р. виповнюється 80 років доктору біологічних наук, професору, заслуженому діячеві науки і техніки України, члену-кореспонденту НАН України **Івану Гавриловичу Скрипалю**. У 1965 р. І.Г. Скрипаль закінчив Українську сільськогосподарську академію і відтоді працює в Інституті мікробіології та вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України.

І.Г. Скрипаль — видатний вчений у галузі мікробіології і молекулярної біології. Він є фундатором нового напрямку в науці — фітомікоплазмалогії та відповідної наукової школи. Завдяки його зусиллям було створено єдиний в Україні науковий підрозділ, що спеціалізувався на вивченні молікутів (мікоплазм). Роботи відділу мікоплазмалогії здобули високу оцінку міжнародної наукової спільноти. Так, у 8-му виданні визначника Бергі наведено новий систематичний таксон — родину *Spiroplasmataceae*, запропоновану І.Г. Скрипалем.

Іван Гаврилович встановив патогенні властивості фітоплазми — збудника блідо-зеленої карликовості зернових і сформулював теоретичні засади фітопатогенезу, зумовленого мікоплазмами. Під його керівництвом досліджено природу рецепторів мікоплазм, які визначають їх органотропність та адгезію на тканинах уражених ними органів рослини; виявлено вуглеводну специфічність цих рецепторів у патогенних штамів; з'ясовано дію синтетичних вуглеводнів з відповідною структурою з метою ефективного блокування адгезивних властивостей патогенних видів мікоплазм. Ці роботи стали підґрунтям теорії про основи патогенності «жовтяниць» рослин. І.Г. Скрипаль вивчав вплив речовин різної природи для контролювання життєдіяльності мікоплазм, зокрема досліджував дію на молікути 6-азацитидину, вуглеводних сполук і олігонуклеотидів. Було впроваджено новий підхід — створення і застосування синтетичних олігонуклеотидів як суперспецифічних антимікробних засобів генноспрямованої дії. Як мішені впливу було запропоновано використовувати унікальні нуклеїнові послідовності — так звані сигнатурні ділянки їх рРНК, які властиві лише окремим родинам, родам та видам мікроорганізмів.